

DISSUASIS OLFATORIS

Fitxa
4

Àmbit d'aplicació	Espècies objectiu	Tipus de mesura		Efecte
Urbanitzat	Senglar	Exclusió	Expulsió	Temporal
Agroforestal	Altres ungulats	Extracció	Comunicació	Permanent
Infraestructures	Altres espècies de fauna	Gestió d'hàbitat		

Objectiu i aplicacions

Permet reduir el risc de danys causats per senglars i altres ungulats mitjançant l'aplicació de productes que tenen olors desagradables per a aquests animals i que els dissuadeixen, al menys durant un temps, de travessar les zones encerclades.

Aplicable particularment a la protecció durant un període limitat (normalment algunes setmanes) de:

- Finques agrícoles, pastures i reforestacions.
- Jardins i espais verds urbans (per exemple, gespes i parterres).
- Espais naturals on es requereix protegir algun tipus d'element particularment atractiu pel senglar.
- Trams localitzats d'infraestructures (per exemple, carreteres) on el creuament d'animals es fa en períodes concrets de l'any.

L'efectivitat dels dissuasius olfactoris és temporal: a mesura que transcorren les setmanes es perd l'efectivitat, per una banda, a causa de la volatilitat d'algunes de les substàncies, i, per l'altra, perquè les aplicacions consecutives i reiterades del producte poden causar habituació de l'animal al producte: l'animal s'hi acostuma i deixa de reaccionar-hi.

Descripció

Mètode basat en l'aplicació, en el perímetre de les zones que cal protegir, de productes químics volàtils d'olor repulsiva per al senglar, els cèrvids o altres espècies. Normalment la seva acció és específica per a una determinada espècie o grup de fauna.

Els animals no pateixen cap dany, simplement els provoca un estímul desagradable que poden associar a la presència de predadors o altres efectes, fet que els dissuadeix de passar a la zona protegida. No cal confondre'ls amb els productes que tenen efecte per ingesta (normalment, emètics) que, en aquest cas, sí que provoquen trastorns digestius als animals.

Hi ha una àmplia oferta d'aquests tipus de productes i cal escollir els que presentin avaluacions que en garanteixin l'efectivitat. Malgrat que l'efecte no és permanent, pot ser d'utilitat per prevenir danys que es produeixen en períodes crítics, quan en una determinada zona hi ha algun recurs molt apetible per al senglar o els cèrvids.

Un tipus particular de dispositius dissuasius són les anomenades barreres d'olor, utilitzades per prevenir accidents en carreteres, que provoquen l'alerta dels senglars i altres ungulats, i, com a conseqüència, que l'animal es desplaça amb més cautela pel tram protegit. Aquests productes no són adequats per a la protecció de conreus, però tenen aplicacions en l'àmbit de les infraestructures (vegeu l'annex).

Característiques tècniques

L'aplicació dels productes es pot fer de maneres diverses, i cal seguir les instruccions facilitades per les empreses que comercialitzen cada producte. Amb una funció similar s'apliquen diversos productes, que varien pel que fa a la seva forma d'aplicació i composició. Cal aplicar només els que mostrin

avaluacions satisfactòries de la seva efectivitat. Els tipus principals, segons el mètode d'aplicació, són els que es descriuen a continuació.

Productes aplicats per polvorització

- Els productes es distribueixen normalment en bidons, es dilueixen en aigua (per exemple, en proporció d'1 l de producte per 50 l d'aigua) i s'apliquen amb una cisterna de tractor, si es tracta de finques grans (figura 4.1) o amb motxilla quan es tracta d'espais més reduïts.
- La protecció s'obté aplicant la dilució en una franja perimetral d'entre 4 i 6 m d'amplada. Si es tracta de productes destinats al consum humà, cal verificar el període de persistència. En zones on es practica l'agricultura o la ramaderia ecològiques cal consultar a l'autoritat reguladora si se'n permet l'ús.
- L'olor persisteix en el lloc d'aplicació durant un temps, variable en funció de les condicions meteorològiques, de la dosi aplicada i altres factors. Normalment s'aconsegueix protecció durant un període de diverses setmanes i, un cop finalitzat, poden tornar-se a veure danys.

Productes aplicats en esprais

- Substàncies que es distribueixen en petits contenidors que dispensen el producte en esprai i s'apliquen sobre plaques facilitades pel fabricant, que consisteixen en làmines fines de metall que tenen adherits fèltres absorbents (figura 4.2). També es pot aplicar en altres superfícies poroses que retinguin el líquid.
- Les plaques es penjen en estacques instal·lades a l'efecte, o bé en branques baixes d'arbusts o arbres, si la superfície que cal protegir està voltada d'aquest tipus vegetació. És important que quedin penjades en llocs airejats perquè d'aquesta manera dispersen l'olor de manera més efectiva.
- Cal encerclar tot el perímetre que calgui protegir amb plaques situades a distàncies d'uns 10 m (o menys, en funció de l'atractiu que representi el recurs que es vol protegir) i a una alçada d'uns 50 cm sobre la superfície del terreny.
- Quan el producte es volatilitza i en desapareix l'efecte (fet que es fa evident per l'aparició de danys) cal repetir l'administració de la substància repulsiva. Algun dels productes d'efectivitat contrastada es dispensa en paquets amb dos contenidors que contenen productes de composició lleugerament diferent, i que s'apliquen de manera intercalada, de manera que es retarda així l'habitució de l'animal.

Productes aplicats sobre resines sintètiques per protegir perímetres d'infraestructures (vegeu l'annex)

- S'anomena també *barrera d'olor*, tot i que realment no impedeix el pas de l'animal, sinó que fa que vagin més alerta i es desplacin amb més cautela.
- La primera aplicació del producte és una resina sintètica que s'aplica en escuma i se solidifica en contacte amb l'aire, amb la qual cosa queda fermament fixada a les estacques o altres suports.
- En aplicacions posteriors s'injecta el producte sobre la resina.
- Les estacques de suport s'han de situar en la proximitat dels marges de carreteres en trams on es produeixen de manera reiterada accidents amb senglars o cèrvids. Les distàncies entre els suports no han de ser superiors a 5 m. És aconsellable instal·lar una segona filera a uns 10 m de distància de la primera, tot i que això significa actuar en terrenys fora del domini públic viari.
- L'efectivitat del producte, com en la resta de repulsius olfactoris, és temporal.



Figura 4.1. Aplicació d'un producte dissuasiu olfatori en un prat, per polvorització.

Font: Minuartia



Figura 4.2. Dispositiu dissuasiu olfatori aplicat al marge d'un correu, sobre plaques amb feltres absorbents.

Font: Minuartia

Manteniment

- Cal renovar l'aplicació dels productes al cap d'un període variable (normalment, algunes setmanes) segons el producte i les condicions locals.
- No és convenient mantenir-ne l'aplicació de manera reiterada durant diversos mesos, ja que els animals s'hi habituen i perden completament la seva efectivitat.